Jakso 2. Osa 1

Kenen ehdoilla metsätiedettä tehdään?

intro: [00:00:00] Metsä mediassa. Metsä, metsä

Sini Suomalainen: Tänään keskustellaan siitä, onko suomalainen metsäkeskustelu tiedevastaista. Ja täällä on siis aivan mahtava kokoonpano nyt keskustelijoita mukana. Täällä on mukana Sami Oksa Metsäteollisuus ry:stä. Tervetuloa!

Sami Oksa: Kiitoksia!

Sini Suomalainen: Sitten on Teemu Kaskinen, kirjailija.

Sami Oksa: Kiitos.

Sini Suomalainen: Ja Mikko Mönkkönen Jyväskylän yliopistosta.

Sami Oksa: Hienoa olla täällä.

Sini Suomalainen: Sanon tähän alkuun sellaisen pienen sidonnaisuuden, että paitsi että teen tätä Metsämiesten säätiön rahoittamaa Metsä mediassa -podcastia, niin olen myös Mikon työkaveri tuolla Jyväskylän yliopiston Fortran-projektissa. Eli siinä mielessä on vähän tuttua tämä Mikon ajattelu. Mutta nyt päästään sekoittamaan ajatuksia kunnolla, koska nyt tuota tuossa pari viikkoa sitten tuli tällainen mahtava lehti ulos, jonka nimi on Niin että näin ja se on filosofinen aikakauslehti ja sen teema oli nyt tänä syksynä metsä.

Ja ensinnäkin on mahtavaa, että Suomessa ilmestyy filosofinen aikakauslehti ja vielä näin hyvästä teemasta. Ja siellä oli nyt monenlaista artikkelia ja ehkä yksi kattava teema, mikä ehkä muutenkin nyt on tullut viime talven aikana muun muassa maaseudun [00:01:00] tulevaisuuden teksteissä esille. Siellä oli vaikka talvella sellainen artikkeli tuosta vallankäytöstä metsäsektorilla, Katja Lammisen kirjoittama, jossa pohditaan sitä, että onko suomalainen metsäkeskustelu tiedevastaista.

Ja sitä me nyt tässä ruoditaan Samin, Mikon ja Teemun kanssa tänään. Mutta otetaanko pienet esittelyt vähän pitemmin, että kerrotte mistä tuutte tähän metsäkeskusteluun. Sami voisi aloittaa.

Sami Oksa: Kiitos! Tota, mistä tullaan. No metsästä tullaan. Tota, Metsäteollisuus ry:ssä metsäjohtajana ja kakskyt vuotta, yli kakskyt vuotta metsäteollisuudella, metsäteollisuuden parissa niin tullut tehtyä töitä pääsääntöisesti metsäasioiden parissa, mutta myöskin sitten teollisen tuotannon parissa.

Siellä ehkä parhaiten tunnistan saha- ja selluteollisuuden asiat ja tota harrastukset on tuolla metsäsiä ja tota siellä tulee aina viih-- tulee viihdyttyä niin tota voi sanoa, että metsästä tullaan.

Sini Suomalainen: Hyvä homma. Entäs Mikko?

Mikko Mönkkönen: No mä oon tuota koulutukseltani biologi tai tarkemmin ottaen ekologi ja tutkinut näitä metsäkysymyksiä oikeastaan päätoimisesti yhdeksänkytluvun puolivälistä saakka.

Mun tutkimus on ollut niinku metsien käytön kestävyyden [00:02:00] tutkimusta, ja se on mielenkiintoisesti lähti, lähti liikkeelle ihan tämmösistä puhtaasti ekologisista kysymyksistä, monimuotoisuuskysymyksistä, metsäluonnon monimuotoisuuteen vaikuttavista asioista, mutta yhä enemmän, niinku varsinkin tässä viimeisen kymmenen vuoden aikana tämmöiset yhteiskunnalliset ulottuvuudet metsien käytössä.

Miten tää ekologia osuu tähän niinku kokonaisuuteen? Mitä se ekologisen tiedon merkitys tässä metsien kestävän käytön kontekstissa on? Se on ollut todella niinku mielenkiintoista ja, ja opettavaista itellekin, että on päässyt tästä ekologin kuplasta vähän katsomaan myöskin yhteiskuntatieteellisestä näkökulmasta, taloustieteellisestä näkökulmasta, humanistien näkökulmasta ja niin edelleen.

Että tämmösellä taustalla tuun tähän ja oon myös metsänomistaja itse.

Sini Suomalainen: Hyvä homma. Entäs Teemu?

Teemu Kaskinen: Tota, mulla on tausta slavistiikassa eli venäjän kielessä ja kirjallisuudessa. Kirjallisuudentutkijan koulutus oikeastaan ja sikäli hyppäys tähän. Olen myös kirjailija, kirjoittanut romaanin Yö ja usva ja hyppäys tähän metsäalaan [00:03:00] käsikirjoittamisesta ja Kirjallisuudesta niin ei nyt oo

kuiteskaan niin iso kuin miltä vois ajatella äkkiseltään, koska lainalaisuudet kustantamoalalla ja vaikka elokuvien teossa on aikalailla samat ko suomalaisessa metsä-metsäalalla eli tuotamme bulkkia.

Sini Suomalainen: Okei. Tota, mut miks mä kutsuin sinut niin on se, että me ollaan tietenkin luettu sun kirja Yö ja usva ja sehän käsittelee sitä, et miten tuota metsäteollisuus ja metsäntutkimus Suomessa on kietoutunu yhteen vuosikymmenien aikana, ni haluisitko sanoa siit pari sanaa?

Teemu Kaskinen: Joo, se ensimmäinen sysäys siihen oli kai se rajat meni kiinni sodan takia ja sehän heijastui sitten suoraan eteläkarjalaiseen metsänhoitoon.

Ja kiinnitin huomiota näitten alaharvennushakkuitten, miksikä sitä vois kutsua, tehostumiseen, josta näin maalaisjärjellä, kai maalaisena voi sanoa, ni jäin miettimään, että onkohan näissä metsänomistajan kannalta paljonkaan järkeä tän kaltasissa metsänkäsittelytavoissa. Ja aloin tutustumaan siihen, että mihin [00:04:00] tutkimukseen ja milloin tehtyyn tämä metsänhoitotapa, alaharvennus, nää käytännöt perustuu Suomessa ja sille tielle sitten jäin.

Lopputuloksena Yö ja usva. Kaikki vei Metsä kakstuhatta -ohjelmaan kaheksankytluvun alkuun ja sitä edeltäneisiin tavoitteisiin ja suunnitelmiin. Sen ajan metsäntutkijat tuli tutuiksi ja kaikki tää. Ja mehän elämme sitä aikaa vieläkin. Et Metsä kakstuhatta oli viimeinen konsensus, niinko Kari Ollonqvist sitä kutsu, ja ja siinä konsensuksessa ollaan yhä.

Sini Suomalainen: No Mikko on ainakin lukenut tän kirjan ja ehkä tunnistanut sieltä joitakin henkilöitä. Onks täällä näillä ollu kuitenkin eläviä esikuvia näille romaanin henkilöille?

Mikko Mönkkönen: No kirjailija varmaan ite tietää paremmin, mutta kyllä sieltä on tunnistettavissa ihan tuota tosielämän ihmisiä, että kyseessä lienee avainromaani.

Teemu Kaskinen: Kyl se avainromaani on. Joku on laskeskellu, lukija-, s-mulle lähetettiin toisen käden kautta sähköposti. Siinä oli yli kolmekymmentä tutkijaa tunnistettu. Se tais taitaa olla niin, että kaikki tutkijat, jota [00:05:00] siinä romaanissa nimeltä mainitaan, on löydettävissä.

Sini Suomalainen: No mites Mikko se resonoi?

Mikko Mönkkönen: No mähän ite en sillä lailla oo perehtynyt tähän niinku metsäntutkimuksen historiaan, että kyllä siinä mullekin oli aika tavalla uutta asiaa, kun se ymmärsin, että se kuitenkin perustuu kunnolla tehtyyn taustatyöhön ja lähteisiin.

Että ei se, se ei ollut si-siinä mielessä puhdasta fiktiota, vaan siinä oli ihan dataa ja materiaalia taustalla. Että oli se kyllä mielenkiintoinen, sanotaanko ruumiinavaus tästä teemasta.

Sini Suomalainen: Mitäs Sami ajattelee?

Sami Oksa: No mun pitää eka myöntää, että mä en oo valitettavasti lukenut sitä. Mutta ehkä semmonen niinku havainto tästä mitä te nostatte esille niin keskustelusta, niin meillähän on niinku metsäntutkimusta ja metsätaloutta tehty aina niinku sen ajanhetken mukaisen tavoitteiden mukaan.

Eli tota miks aikanaan kuuskytluvulla, viiskytluvulla, ehkä kuuskytluvun puolella enemmänkin niin alettiin siirtymään vaikkapa avohakkuisiin ja tämmöistä määrämittaharsinnasta luovuttiin. Suomessa ei ollut enää niinku hakattavissa olevia. Öö voi olla, siellä oli kuntia, joissa ei välttämättä ollut hakattavissa [00:06:00] olevia niinku tukkimää-tukkirunkoja.

Eli ne oli kaikki ne, jotka täytti silloisen tukin määritelmän oli hakattu ja niistä löytyy tämmösiä tilastoja, että ei löydy, ei löydy yhtäkään. Ja, ja tota tää metsien kasvun lisääminenhän on ollut niinku oli pitkään vallalla oleva niinku Tapa tehdä tutkimusta ja syy tehdä tutkimusta. Sit kun me mennään tonne vaikka 80-luvulle ja 90-luvulle, totta kai vielä 2000-luvulla, niin sehän on ollut sitä niinku mitä on tehty, mitä on tavoiteltu ja vasta tässä 2000-luvulla, ehkä 90-luvun loppupuolella alkanut tulemaan sit enemmän tämmöistä monimuotoisuus, vastuullisuus, vaikutustutkimusta.

Ja, ja sen takia, että se on ymmärrys myöskin lisääntynyt siitä, että meillä metsätalouissa on vaikutuksia tuonne niinku muihinkin asioihin kuin pelkästään siihen metsänomistajan tuloihin tai teollisuuden puun saantiin. Näitä asioita sit varmasti myöskin sen aikaiset tutkijat on, on painottanut paljon ja se tutkimus on myöskin valtion toimesta varmasti silloin fokusoitunut tän tyyppisiin asioihin enemmän.

Sini Suomalainen: Jep. Näin vois sanoa, että metsäteollisuus oli suorastaan tutkimusmyönteinen. Vai tutkimus oli [00:07:00] metsäteollisuusmyönteinen?

Teemu Kaskinen: No siis tutkimus oli metsäteollisuusmyönteinen sikäli, et tutkimuksia ohjaavat metsäpolitiikan tavoitteet otettiin tosissaan ja ne sanottiin silloin suoraan. Elikkä aivan oikein, et jos 80-luvulle tultaessa tavoitteena oli ollut vuosikymmenet puuston määrän lisääminen, niin kun Lervo Kuusela ja kumppanit, Risto Seppälä myös sanovat sen ääneen, että nyt on aika siirtyä sadonkorjuuaikaan.

Se ei riitä, että metsässä on puuta. Se puu pitää saada metsänomistajien metsästä teollisuuden käyttöön. Ja semmonen tärkeä lisäys tähän tavoitteeseen on se, että se piti saada tehtaisiin metsäteollisuuden kysynnän mukaista tavaralajijakaumaa vastaavasti, mikä tarkoitti kuitupuuta.

Sami Oksa: Mutta toisaalta siis metsätalous ja metsänhoitohan on aina tähdännyt tukkipuun tuotokseen.

Teemu Kaskinen: Ei pidä paikkaansa.

Sami Oksa: Miten mä näen tän asian, niin tota ensinnäkin jos me haluttais maksimaalinen määrä tuottaa kuitupuuta, niin me [00:08:00] jätettäis harvennukset tekemättä. Ei ole mitään järkeä lähteä kalliilla tai kalliimmalla kun päätehakkuu niin korjaamaan puuta, jossa me saadaan tota sahatavaraa niinkun enemmän verrattuna että me maksettas niinku -- tehtäs tämmönen niinku biomassamaksimituote tässä, joka oli sitä kuitupuuta.

Ja sit kun katotaan, että mistä meidän niinkun tutkimus lähtee, kun me katotaan taloustutkimusta, niin se on se tukkipuun tuotoksen maksimointi, koska se hintaero verrattuna kuituun on suurempi. Niin mun, mun mielestä ja mun koulutuksella tässä, tässä tota Mikko sanoi, että on ekologi niin mä oon metsätieteilijä itse, niin tota niin kaikki opetus silloin lähti ja kaikki mitä mihin mä oon ja miten mä näen asian, niin on lähteny siitä, että metsänomistajan tulo maksimoidaan eli tuotetaan tukkia.

Teemu Kaskinen: Se ei pidä paikkaansa. Se ei yksinkertaisesti pidä paikkaansa. Metsä kakstuhatta -ohjelman, jonka sanon, että eletään yhä vielä sen- Lopputuloksessa ja se yhä vielä eletään siinä viimeisessä konsensuksessa. Niin sen lähtökohta oli kristallinkirkas. Risto Seppälä sanoi sen ääneen jo seitkytluvulla.

Tavaranlajijakauma täytyy saada vastaamaan [00:09:00] metsäteollisuuden kysyntää. Nimenomaan kuitupuusta oli pulaa. Metsänomistajat halus myydä metsästään tukkia. Varsinkin metsätilojensa yhteydessä asuvat metsänomistajat

väit-välttelivät harvennushakkuita. Harvennushakkuurästit ja taimikonhoidon rästit on sellaisia asioita, mistä vieläkin puhutaan.

Ja siksi ratkaisuksi tähän ongelmaan, joka oli oikea, metsäteollisuuden kannalta hyvin perusteltu, vastauksena oli Metsä kaksituhatta -ohjelma ja Mela Metsälaskelma, jolla pystyttiin perustelemaan metsänomistajalle ja suunnittelemaan koko Suomen hakkuumäärät suuralueittain ja tilakohtaiset suunnitelmat.

Siis nää on taas. Mä kerron näitä tälleen, koska nää ei oo monellekaan ihmiselle kovin tuttuja. Niin ne tilakohtaiset suunnitelmat mitä tehtiin metsänomistajien metsätiloille olivat alisteisia aluekohtaisille suuraluesuunnitelmille ja suuraluesuunnitelmat palvelivat metsäteollisuuden sen hetken tarpeita ja tulevia investointeja.[00:10:00]

Sini Suomalainen: Mites tähän tulisi tähän kuvioon metsäntutkimus mukaan?

Teemu Kaskinen: Metsäntutkimus perusteli sen vallitsevan metsäpolitiikan ja silloin löydettiin myöskin hyvät keinot ensinnäkin hakkuusuunnitelmien luomiseen Melalla, joka oli metsälaskelma, joka oli tällainen metsäsuunnittelun ja ennusteiden tekemisen suurohjelmisto, niin se oli tietotekninen apuväline, joka oli tarpeen koko tän paletin koossa pysymiseks.

Ja myöskin tähän sitten puuhuollon organisaationa silloin toimivat ja sekin sanottiin ääneen, metsänhoitoyhdistykset, jotka sitten takasivat neuvonnan niinku kutsuttiin ja tiedotuksen, että tila toisensa jälkeen suuralue kerrallaan tarvittava puumäärä saadaan hoidettua tehtaille. Siihen asti todella oli kamppailtu sen asian kanssa, että millä me saadaan Suomen metsät kasvuun vastaamaan niinku sitä puutetta, mikä nyt oli alueluovutukset Neuvostoliitolle sodan jälkeen.

Kaikki [00:11:00] tää puustahan pulaa. Lapissa oli tehty ylihakkuita, on ojitettava, on saatava puusto uuteen kasvuun. Mutta kaheksakytluvulla ongelma ei enää ollut se, etteikö puuta olisi riittänyt, vaan ongelmana oli se, että metsänomistajat eivät halunneet myydä sitä tavaraa lajia, mitä teollisuus tarvitsee eniten eli kuitupuuta.

No, Jari Parviainen muistaakseni muistelmissaan sanoi, että suomalaisen metsäteollisuuden tärkeimpänä tavoitteenahan on aina ollut hyvälaatuisen tukkipuun tuottaminen. No, se hyvä laatu unohtu kans kaheksakytluvun alkuun. Matti Kärkkäinen puhu vielä silloin puun muodosta ja puun laadusta, mutta tota sittenhän se niinku pikkuhiljaa alan julkaisuissa hapertuu ja häipyy.

Ja kakstuhattaluvulla ne tutkijat, jotka yritti kiinnittää huomiota siihen, että tota tähän laatuun ehkä kannattaisi panostaa, koska sahateollisuus tekee laadukkaasta puusta hyvät voitot ja näin niin ne tulivat vaietuksi. Niin kuin sattuu tieteessä monesti tapahtumaan, että sellaiset tutkimukset, jotka ei satu sopimaan juuri sen hetken [00:12:00] tavoitteisiin, ne vähän niin kuin unohtuu.

Sami Oksa: Mulle herää kysymyksiä tuosta, että hyvälaatuista tukkia ja tukin kasvatusta voidaan lisätä tekemällä harvennuksia. Mulle on epälooginen ajatus, että harvennukset jätetään tekemättä, jos metsä on missä haluaa myydä tukkia. Mutta jos metsää ei tuossa hoideta, niin se järeytymiskehitys pienenee siellä.

Sitten tietenkin siinä tulee laatuja muita. Voidaan niihin mennä jossakin vaiheessa. Toinen ajatus mikä siitä tuli, niin nykyisinhän vaikkapa metsänjalostuksen kautta, niin siellä on muutama tavoite. Yksi tavoite on tietenkin sen kasvun lisääminen, joka on ilmiselvää, eli pyritään lisäämään yksittäisen puun ja sitä kautta metsän kasvua per hehtaari.

Mutta sitten se toinen on myöskin se laatu. Eli kyllähän siellä tehdään niin kun valintaa sen laadun mukaan, jotta saadaan maksimaalisen hyvä runko, joka kelpaa sahalle tai on sahateollisuudelle paras mahdollinen mitä tehdään. Niin jotenkin mulle herää kysymys, että jos Suomessa olisi ollut vallalla vain ajatus siitä, että pyritään vain ja ainoastaan tuottamaan.

Tai jos nykyisin olisi vaikka tämmöinen vallalla, että vain ja ainoastaan kuitupuuta [00:13:00] tuotettaisiin, sitä ei kyllä näihin, näissä, näillä resursseilla kannattaisi tehdä mitä vaikkapa jalostukseen laitetaan, koska siellä on myös tätä laatukysymystä. Tehdään paljon oksan paksuudet. Sitten tulee vielä tämä terveys, joka nyt on varmaan tämän keskustelun ulkopuolella, mutta sehän on sitten totta kai yksi, että miten juurikääpään ja myrskytuhoihin ja lumituhoihin voidaan varautua, että ne ei lähde taas lisääntymään siellä.

Teemu Kaskinen: Joo tuo mitä, kun sä puhuit laadusta, niin tuohan on ihan järkevää puhetta. Kevään viimeisiä päiviä niin soittelin pariin eteläsuomalaiseen piensahaan ja kyselin siitä, että miten suomalaisen hyvän metsänhoidon käytännöt vastaa teidän laadun tarpeeseen. Vastaus oli nauru ja että nämä on päinvastaisia.

Meidän ainoa toivo tällä hetkellä on perikuntien metsissä, joille ei ole tehty mitään neljäänkymmeneen vuoteen. Kun puhutaan laadusta, niin menee sekaisin helposti järeytymiskehitys. Sä puhut varmaan järeytymiskehitystä, että kun me alaharvennetaan niin puut kasvaa järeästi. Ne järeytyy nopeammin tukkimittaa.

Se on totta jos mittaa sitä rinnan korkeudelta, mutta se tyveytyminen, niin se ei valitettavasti muutu sahatavaran laaduksi. Ja [00:14:00] sitten sellainen asia, että jo Yrjö Vuokila ja Matti Kärkkäinen myös kiinnittivät huomiota tiheyteen. Ensiarvoisen tärkeätä tukkipuun- Tulevan laadun kannalta sitä ei voi ohittaa.

Sami Oksa: Mole-molempi, sekä järeyttä että sitä teknistä laatua tarkoitan. Ja se on totta, että tiettyihin loppukäyttöihin, vaikka tämmösten pienten sahojen pintapaneelit, niistä oksatonta tyvitukkia tarvitaan ja se tulee siellä tiheällä alkukehityksellä. Se metsä kasvaa tiheänä ja se tulee riittävän järeästä puusta, koska silloin katotaan meidän niinku, miten meidän puut, mänty hyvänä esimerkkinä karsiutuu, niistä tulee riittävän paljon sieltä, että et molempia.

Ja se, että, et sahatavara on tietyllä tavalla, et voidaan vaikka maksimoida sahatavaratuotos, me tarvitaan sitä järeetä puuta tietenkin sieltä, koska siitä voidaan saada niitä dimensioita enemmän. Mutta ää tiheydestä vielä sen verran ja täst metsän jalostuksest pitää sanoa, että, et öö nykykäsityksen mukaan niin myöskään niinku se tekninen laatu elikkä se raaka-aineen tiheys ei siinä jalostuksessa heikkene, vaikka kasvu lisääntyy.

Tää oli tämmönen omia oppeja tosta kuukauden takaa, kun kävin [00:15:00] yhdellä tämmösellä siemenviljelmällä ja jotka tekee tät, hyödyntää jalostettuu materiaalia, niin heil oli tämmöset tiedot mitä, mitä kerrottiin.

Sini Suomalainen: Mm. No niin entäs Mikko?

Mikko Mönkkönen: Niin oikeastaan mä voisin jatkaa tuosta mitä Sami sanoi, että varmaan niinku sahojen näkökulmasta se laatu on niinku monisyinen kysymys, että, et tota jotkut sahat varmaan on ihan tyytyväisiä siihen, että saadaan tukkia ja voidaan tehdä lautaa ja lankkua joko joka menee markkinoille ja silloin se perustuu volyymiin.

Ja sitten, sitten meillä on koko joukko sahoja, jotka vaatisi vähän toisenlailla kasvanutta, tiheämmässä kasvanutta puuta, jo-josta saadaan sitten ehkä arvoa enemmän per kilo kun sitä myydään. Ja mulle tästä syntyy se kysymys, että minkä takia Suomessa ei ole saatu aikaan laatuhinnoittelua? Elikkä ja metsänomistajat silloin näkisivät myöskin sen kannusteen siihen, että, että erilaisia laatuja voisi lähteä tuottamaan omassa metsässään.

Sami Oksa: Eka tohon, tohon kysymykseen mitä Mikko sanoi, niin onhan meillä tietynlainen laatuhinnoittelu, että hyvä, hyvälaatuista järeästä öö hakkuukohteesta varmasti metsänomistaja saa paremman [00:16:00] tulon kuin heikkolaatuisesta ei niin järeästä. Et tämmönen laatuhinnoittelu on. Mut sit mitä

mun piti sanoa tässä niin tota öö yksittäisellä sahalla minkälaisia erilaisia dimensioita elikkä minkälaista sahatavaraa tuottaa.

Puhutaan semmosesta keskisuuresta sahasta, joka nyt sanotaan, että, et on vaikka neljäsatatuhatta kuutiometrii tota puunkäyttöä, niin siis niitä on useita tuhansia erilaisia. Kun me katotaan, otetaan niinku pituudet öö ja sitten kantti kertaa korkeus niin, niin mitat niin tuhansia erilaisia laatuja, jotka tulee sitten et siellä on, voi olla sama mitta, mutta sit se on niinku toisella on, toisessa on vähän vähemmän oksia, tuossa vähän enemmän oksia ja tuo mun mielestäni sen ajatuksen, että, et tämmönen esimerkiks yksittäinen niinku pintalauta missä niin kun on mahdollisimman vähän oksia niin on, on yksi tuote, mutta sit siellä on niinku tuhansia muita dimensioita joita tehdään ja myydään markkinoille.

Että tässäkään ei voida ajatella, että tekemällä yhdellä tavalla niin me saavutettais joku optimi, vaan me tarvitaan erilaisia [00:17:00] kasvatusmalleja tuolla metsässä ja erilaisiin loppukäyt-- erilaisiin loppukäyttökohteisiin kelpaa erilainen sahatavara.

Sini Suomalainen: Okei, sahoista vois pitää oman keskustelunsa ja varmaan pidetäänkin, koska sahoilla tapahtuu nyt Suomessa erityisen mielenkiintoisia asioita.

Mutta tota me ollaan puhuttu nyt hinnasta ja laadusta näin niinku karkeasti ottaen ja sit vähän metsänomistajien ja metsäteollisuuden edusta ja siitäkin vois keskustella pitkään, onks ne yhtenevät ja missä määrin ne on yhtenevät. Mut tuota nythän tähän on tullut muitakin tieteenaloja sekoittamaan tätä hinta laatukeskustelua, niin kuin esim ekologia.

Minkälainen vieras ekologia on tässä metsäkeskustelussa, Mikko?

Mikko Mönkkönen: No tuota, kyllähän siis metsäntutkimushan on periaatteessa ekologista tutkimusta. Tutkitaan, miten puut metsässä kasvaa ja miten tuota kasvupaikan olosuhteet ja, ja muut olosuhteet vaikuttaa puunkasvuun. Että niinku perinteinen metsätiedehän on yksi ekologian sovellutus.

Se mikä tässä on tapahtunut oikeastaan vasta yhdeksänkyt luvulta eteenpäin, on se niinkun tietyllä tavalla sen metsiin liittyvän ekologisen tutkimuksen monipuolistuminen. [00:18:00] Ja siinä varmaan yks semmonen keskeinen sysäys oli yhdeksänkyt-luvun puolivälissä tää biodiversiteettiohjelma, jota muun muassa Metsäteollisuus ry silloin rahoitti yhdessä Suomen Akatemian kanssa.

Että se on monipuolistunu ja tuota se myöski ekologinen, me-metsien ekologinen tutkimus. Me-me niinku tietotaso metsien ekologiasta, muun muassa monimuotoisuudesta, on niinku kasvanu viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana aika tavalla, että. Ja kaikki se tulos ei tietenkään oo sitte ollu myönteistä sille perinteiselle tavalle hoitaa metsiä, että me on havahduttu yhä enemmän tähän niinku monimuotoisuusongelmaan.

Elikkä tää meidän perinteinen tai nykyinenkin tapa käyttää metsiä niin kaventaa metsäluonnon monimuotoisuutta. Ja sehän nyt on semmonen yhteiskunnallisestiki aika keskeinen ja tärkeä kysymys, jos me hyväksytään se fakta, että, että nää ekosysteemit, mukaan lukien metsä, toimii sen rakenteensa eli monimuotoisuuden varassa, että me ollaan tällä toiminnallamme [00:19:00] vaarantamassa myöskin niinku tulevaisuuden ekosysteemien toimintaa.

Sini Suomalainen: Mm. Tää on silleen mielenkiintonen keskustelu, koska meilläki tää meni heti tähän niinku talouteen ja massaan ja no laatuun kyllä myös. Mut et miks me alettiin jossain vaiheessa ajatella metsiä tämmösinä taloudellisina resurssina, kun oishan ne voinu olla jotain muutaki, mut tällaseen päädyttiin. Onks Teemul tähän näkemystä?

Teemu Kaskinen: No siis vastaus on niinku, et teollisuushan näitä asioita pyörittää. Siis ei voi sivuuttaa sitä, etteikö. No, metsät on resurssi, jolle käyttäjiä on. Ja siin vaiheessa kun paperiteollisuus keksittiin, sitähän ne oli sahat Tervaporvarit. Eihän se mikään ihme ole, että metsälle löytyy käyttäjiä ja teollisuus on ollut hyvissä asemissa.

Se on pystynyt maksamaan niistä, se on pystynyt perustamaan tehtaita ja niin edelleen. Kysymys ei kaiketi ole siitä, miksi.

Sini Suomalainen: Olihan meillä toki siellä. Onhan sitä käytetty terveys ja uskonnollisiin tarkoituksiin. [00:20:00] Onhan siinä nyt muunkinlaista historiaa ollut joskus. Ja huolestuneitahan ollaan oltu jo pitkään siitä, että puut vähenevät.

Siinä mielessä

Teemu Kaskinen: Se on totta. Se on totta.

Mikko Mönkkönen: Niin, kyllähän metsä on luonnonvara, jota suomalaiset ovat varmaan käyttäneet läpi sen historian, mitä he ovat täällä Suomessa asuneet. Ja hyvä puolihan siinä on se, että puu taipuu aika moneen käyttöön. Siitä tuotetaan energiaa, siitä tuotetaan raaka-ainetta rakennuksiin, rakennusmateriaalia ja niin edelleen.

Ei se nyt ole ihme, että metsiä on hyödynnetty aika tavalla. Mielestäni tässä keskustelussa ehkä kannattaisi nostaa esiin tämä tämmöinen. Sitä sanotaan historialliseksi empatiaksi. Eli myöntää se, että aikoinaan toisen maailmansodan jälkeen erityisesti metsäteollisuudella oli iso rooli siinä, että Suomi nostettiin jaloilleen ja silloin varmaan on ihan perusteltua ollut ajatella sitä kansallisen edun näkökulmasta.

Metsäsektori muodosti varmaan bruttokansantuotteesta parhaimmillaan jonkun neljänneksen elikkä ja puolet viennin [00:21:00] arvosta tuli metsäteollisuuden tuotteista. Tilannehan on muuttunut ja meidän pitäisi nyt tässä uudessa tilanteessa pystyä sitten ehkä ajattelemaan toisella tavalla ja vähän laajemmin metsistä kuin me on perinteisesti ajateltu tässä viimeiset vuosikymmenet.

Tämä on minun näkemykseni.

Sami Oksa: Niin, syyhän varmaan on sotakorvaukset, jos katsotaan historiaa. Sitten on totta kai nämä tervanpoltot, aivan rakennukset, kaskikulttuurit ja muut, mitkä metsiä on kurittanut aikanaan. Mutta sotakorvauksien maksamiseksi Suomessa alettiin miettimään, että miten me maksamme niitä ja mitä me teemme, jotta me voimme lisätä metsäteollisuuden tuotantoa ja vientiä.

Metsäteollisuuden vienti on ollut 75 prossaa kaikesta viennistä. Tänään se on noin 17 %.

Sini Suomalainen: Tavaraviennistä.

Sami Oksa: Tavaraviennistä joo. Ja jos me katsomme vaikka sitä, vaikka se prosentti on nyt sen 17, niin se ylä top line on edelleen se vienti noin 12 miljardia.

Sini Suomalainen: Minä olen kyllä tässä. Tämä on nyt yksi tämmöinen tiede.

Minusta pieni tiedevastaisuus pointti on tää, et miks puhutaan, miksi pitää aina verrata siihen tavaravientiin ja sit sanoo että se osuus on seitsemäntoista [00:22:00] prosenttia viennistä kun se on sit tavaraviennistä ja sit se on kuitenkin kymmenen prosenttia vaan Suomen kokonaisviennistä. Et niinku musta tuo on pikkasen semmonen harhaanjohtava.

Sami Oksa: Pitäis kysyä Tilastokeskukselta, että miksi se tehdään näin. Mun tilastot mitä mä nään niinku ja seuraan niin on tavaravientiä, koska me viedään tavaroita.

Sini Suomalainen: Joo, tavaraviennistä seittemäntoista prosenttia,

Sami Oksa: Kyllä. Niin tietyllä tavalla että et vaikka se on laskenu se prosentti siit seittemästäviidestä seittemääntoista, niin no en sano et se koko ajan on ollu näin, mut viimeset kakskytviis vuotta se on ollu niin että se kuitenkin se viennin arvo on ollu sama, mutta sen osuus on laskenu.

Eli Suomi on pystyny kasvattamaan muuta tavaravientiä, mikä on Suomelle tosi tärkeä asia. Olis hassua ajatella, että et Suomen pitäis elää vain ja ainoastaan jostakin yhdestä vientituotteesta. Meillähän on äärettömän tärkeetä, että me pystytään viemään paljon muita tavaroita. Se monipuolistuu se pohja ja toisaalta myöskin niitä muita aineettomia asioita mitä viedään niin, niin tota ottaa sit mukaan siihen.

Tää on mun mielest niinku Suomelle kokonaisuutena vain ja ainoastaan hyvä asia.

Sini Suomalainen: Jep, tästä me [00:23:00] ollaan varmasti kaikki samaa mieltä. Kiitos paljon Sami, Teemu ja Mikko. Jatketaan keskustelua seuraavassa pikkujaksossa.